

[Svend Nielsen.]

draget visse Spørgsmaal om vort Lands Politik før og under Besættelsen og ligeledes om de enkelte Bevægelsers Stilling og Virke og deres Forhold til denne Politik. Det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har i sit Indlæg citeret nogle Udtalelser, Professor Hal Koch nylig har fremsat i sin Tale paa Askov. Disse Udtalelser gaar ud paa, at man, naar der tales om Udrensning her i Landet, maa tage paa Sagen med en vis Varsomhed og gøre sig klart, hvad det betyder at forlange Udrensning til Bunds og til Tops.

Det maa maaske være mig tilladt at understrege, at naar særlig det Parti, jeg tilhører, gaar saa stærkt i Brechen med Hensyn til at faa rensed ud efter Besættelsen, skyldes det absolut ikke lav Hævnfølelse, ej heller, at denne Bevægelse eller dens Medlemmer er præget af nogen Form for Blødtørst. Men det forekommer mig, at Besættelsestiden bør have bibragt alle den Lære, at det er farligt for et Samfund, at det er farligt for Demokratiet overhovedet, om ikke der paa alle udslaggivende Poster sidder Folk, der til 100 pCt. er tro over for Demokratiet og er klar til om fornødent at kæmpe mod de Kræfter, der vil Folkestyret og Demokratiet til Livs, og det kan under ingen Omstændigheder bestrides, at man ved at vise alt for stor Sagtmodighed og Langmodighed i denne Sag gør Demokratiet en Bjørnetjeneste.

Jeg har aldrig forlangt, at de Personer, mod hvem der har været rettet Kritik, ikke skal have deres Forhold undersøgt; de skal undersøges paa en saadan Maade, at naar disse Folk enten afskediges eller straffes, eller hvad der nu maa ske med dem, saa faar de kun Løn som forskyldt, fordi de har optraadt forkert. Det er derfor urigtigt, naar man vil antyde, at man fra en bestemt Side — og det er formentlig Kræfter, som gaar stærkest ind for denne Udrensning i vort Land, hvor det er paakrævet — paa noget Tidspunkt har skudt over Maalet. Det er jo en almindelig anvendt Fremgangsmaade, at naar der fremsættes Ting, der forekommer en ubehagelige, er det hyggeligere at tale om noget andet, og jeg synes, at det er denne Fremgangsmaade, man fra en bestemt Side har taget i Anvendelse, naar man siger: skal der udrenses til Bunds og til Tops, saa maa man ogsaa have udrenset Kommunisterne, fordi Kommunisterne jo fra 9. April 1940 til 22. Juni 1941 var de mest tyskvenlige, vi havde her i Danmark. Maaske maa jeg have Lov til

at minde blot om et Par enkelte Episoder netop fra denne Tid.

Det høje Tings Medlemmer vil erindre — hele den danske Arbejderbevægelse erindrer det under alle Omstændigheder —, at noget af det første, der skete her i Landet efter Besættelsen den 9. April, var, at man sagde til den danske Arbejderklasse, den danske Fagbevægelses Medlemmer: Nu er Tiden inde til, at det er nødvendigt, at der sker alvorlige Indgreb i jeres Overenskomstforhold; det er paakrævet, at Lønreguleringen af 31. Oktober 1939 ophører; Landet vil ikke i Fremtiden under tysk Besættelse kunne bære denne Regulering. Jeg gaar ud fra, at de Folk, der har Ansvaret for, at denne Regulering blev ophævet, vil erkende, at det var under Indtryk af Landets Besættelse, det var under Indtryk af den ændrede Situation, det var under Indtryk af, at man tilrettelagde Landets økonomiske Politik med Henblik paa Besættelsen, at denne Regulering maatte ophøre, at den var en Konsekvens af Besættelsen, af de ændrede Forhold. For erkender man ikke det, ja, saa er det jo endnu sværere at se, hvorfor man netop satte ind her, medens man modsat gik ind for at fordoble Priserne paa Korn.

Vi var dengang af den Opfattelse, at det var forkert at lade denne Del af Befolkningen allerede dengang blive udsat for et saa alvorligt Indgreb, som dette var. Derfor stemte vi imod, da Sagen var til Behandling, og derfor reagerede vi imod den Udvikling ude omkring i Folket. Det høje Ting og det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch erindrer maaske ogsaa den Debat, der netop i den Periode blev ført i dette høje Ting mellem daværende Folketingsmand, min Partifælle Aksel Larsen og Naziføreren Fritz Clausen, hvor det Parti, jeg tilhører, dengang var den eneste Bevægelse, der over for Hitlers Repræsentanter her i Danmark her paa Tingene klart sagde fra og klart tog Stilling til, hvad denne Nazi-bevægelse repræsenterede. Jeg maa ogsaa sige, at det var i alt Fald ingen Fiktion, at denne paastaaede Tyskvenlighed den 22. Juni 1941 blev belønnet med, at det blev mit Partis Medlemmer og ingen anden Bevægelses Medlemmer, der efter denne Periode blev arresteret, blev jaget, blev drevet i Illegalitet. Det forekommer mig derfor at være — skal jeg sige det noget mildt — en vis historisk Ukorrekthed af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch at stille Spørgsmaalene op paa den Maade, som det ærede Medlem har gjort i sit Indlæg i denne Debat.